

REČ UREDNIKA

Polu veka kontinuiranog izlaženja jednog naučnog časopisa na ovim burnim prostorima nije mali događaj. Ovo utoliko pre što *Anali Pravnog fakulteta u Beogradu*, kao glasilo najstarije pravne škole na Balkanu, imaju još bogatiju tradiciju, dužu od jednog veka, koja se, doduše, vezuje za drugačiji naslov. Naime, istorija *Anala* se naslanja i neposredno vezuje za časopis profesora i saradnika Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu koji je počeo da izlazi još 1906. godine pod nazivom *Arhiv za pravne i društvene nauke*. Sticajem istorijskih okolnosti, posle Drugog svetskog rata došlo je do promene imena fakultetskog časopisa. Odlukom političara *Arhiv* je postao glasilo Saveza udruženja pravnika Jugoslavije, kako bi se još više otvorio za pisce iz drugih delova države i bio manje „srbocentričan“, mada je i ranije profil i karakter časopisa bio daleko širi od isključivo fakultetskog, beogradskog i srpskog, jer su u njemu saradivali ne samo naučnici i stručnjaci s prostora cele predratne Kraljevine Jugoslavije nego i istaknuti svetski pisci. Pošto je Fakultet tako ostao bez svog glasila, časopis je, na inicijativu profesora dr Mihaila Konstantinovića i još nekolicine kolega, obnovljen 1953. godine pod novim imenom – *Anali Pravnog fakulteta u Beogradu* ali s istim profilom, kao časopis za pravne i društvene nauke, otvoren za pisce iz cele zemlje i sveta. Vrlo brzo, pre svega zahvaljujući profesoru Konstantinoviću kao prvom glavnom i odgovornom uredniku, *Anali* su stekli veliku slavu i prestiž i privukli najistaknutije autore iz cele tadašnje Jugoslavije i inostranstva. Zahvaljujući tome kontinuitet s *Arhivom* je u potpunosti sačuvan. Časopis se samo „podmladio“. Svaki od sledećih urednika, čija se imena danas nalaze na impresumu svakog broja *Anala*, zajedno s imenima ranijih urednika *Arhiva*, davao je svoj obol njegovom poboljšanju i ugledu tokom poluvekovnog trajanja. Nažalost, nekim drugim sticajem okolnosti, obeležavanje pedesete godišnjice izlaženja *Anala* izdavanjem prigodne bibliografije je izostalo.

Zbog toga je Redakcija časopisa odlučila da 2008. godine obeleži manje uobičajen jubilej – 55 godina izlaženja časopisa pod ovim imenom. Razlog nije svečarski, već bi se pre reklo da je ta godišnjica samo povod da se široj naučnoj javnosti i čitalačkoj publici, a naročito budućim autorima, učini dostupnom bibliografija svih tekstova koji su objavljivani u *Analima* minulih decenija, zaključno s tom godinom. Oni po prirodi stvari postaju sve manje pristupačni i postepeno zaboravljeni (kao i njihovi autori), mada često predstavljaju dragocene doprinose razvoju srpske pravne nauke, drugih srodnih disciplina, razumevanju i razvoju pravnog sistema u zemlji.

Svoj dug prema generacijama pisaca između dva svetska rata *Anali* su odužili u broju 1–3/1986 izdavanjem bibliografije radova objavljenih u *Arhivu za pravne i društvene nauke* u periodu od 1906–1941. godine (povodom 80 godina od izdavanja svog izvornika). Bibliografija radova objavljenih u *Analima Pravnog fakulteta u Beogradu* od 1953. do 1983. godine (povodom 30 godina izlaženja) pojavila se u broju 1–4/1983 i nju je sastavila tadašnji asistent, sada redovni profesor ovog Fakulteta i sudija Ustavnog suda Republike Srbije dr Marija Draškić. Za objavljivanje obe dragocene bibliografije prvenstveno je zaslužan dugogodišnji urednik *Anala* prof. dr Obren Stanković, koji je sebe ugradio u ovaj časopis uređujući ga s neviđenim entuzijazmom bezmalo deceniju i po, sve do svoje smrti 1996. godine, obezbedivši mu svetski nivo. On je bio svestan i važnosti bibliografskih poduhvata, kao da je predviđao vremena u kojima će citiranost jednog časopisa postati skoro glavno merilo njegovog značaja. A bez dobre bibliografije mnogi vredni radovi i autori padaju u zaborav. Zbog toga i ovo nastojanje da se sačini pregled svih tekstova koji su objavljeni u *Analima* od prve godine njihovog izlaženja pod tim imenom ima cilj ne samo očuvanje dragocene naučne tradicije ovog Fakulteta i sećanje na njihove autore, nego i da budućim piscima olakša snalaženje u sada već bogatoj bašti pravnih i drugih tekstova i približi im plodove rada prethodnih generacija. Na taj način će se prethodno objavljeni radovi češće čitati, konsultovati i citirati, čime će se pospešiti negovanje kontinuiteta naučne misli u oblasti prava i drugih nauka koje su prethodnih decenija nalazile svoje mesto u ovom multidisciplinarnom časopisu.

Anali Pravnog fakulteta u Beogradu danas nesumnjivo predstavljaju vodeći srpski pravni časopis međunarodnog značaja ne samo po formalnim kriterijumima Ministarstva nauke Republike Srbije i Nacionalnog saveta za nauku. *Anali* su decenijama bili vodeći jugoslovenski časopis u oblasti prava. To je razumljivo jer su mnogi profesori svih pravnih fakulteta u nekadašnjoj velikoj državi i drugi istaknuti pravници svoja naučna zvanja sticali na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu i često se vraćali svojoj matičnoj kući sa svojim tekstovima. Ta se tradicija nastavlja i danas, tako da i sada *Analima* radove dostavljaju kolege iz susednih, novonastalih država. *Analima* su svoj doprinos davala i najveća ime-

na svetske nauke – pomenimo tu samo sociologa Žorža Gurviča (*Georges Gurvitch*), sorbonskog dekana Klod-Albera Kolijara (*Claude-Albert Colliard*), civilistu Andrea Tenka (*Andre Tunc*), vizantologa Ditera Zimona (*Dieter Simon*), belgijskog egiptologa Aristida Teodoridesa (*Aristides Theodorides*), romanistu i civilistu sa Oksforda Pitera Berksa (*Peter Birks*), komparativistu Alana Votsona (*Alan Watson*), pravnog istoričara Gerharda Tira (*Gerhard Thür*), kriminologa Lorana Mikijelija (*Laurent Mucchielli*). Od kako su *Anali* počeli da objavljuju i svoje međunarodno izdanje na stranim jezicima, sada pod nazivom *Annals of the Faculty of Law in Belgrade – Belgrade Law Review*, s Alanom Votsonom kao ko-urednikom, broj istaknutih inostranih autora je u neprestanom porastu. Zbog toga ovaj časopis u sve većoj meri stiče i dodatni međunarodni ugled, prima znatno više radova nego što može da ih objavi, a kao jedini pravni časopis iz regiona, zauzeo je mesto u najznačajnijoj međunarodnoj elektronskoj biblioteci iz oblasti pravnih nauka *HeinOnline*, koja sadrži kompletne tekstove u *PDF* formatu objavljene u vodećim svetskim časopisima. *Anali* su takođe dostupni u elektronskom obliku u punom tekstu na sajtu Pravnog fakulteta u Beogradu, počev od brojeva za 2001. godinu (srpsko izdanje), a tu se nalaze i svi međunarodni brojevi, počev od 2006. godine. Namera je Redakcije da pored ovog, klasičnog izdanja bibliografije u formi knjige, ona bude postavljena u elektronskom obliku na sajtu Pravnog fakulteta, kako bi se omogućilo i elektronsko pretraživanje po ključnim rečima iz naslova tekstova, a ne samo po autorima.

Veliku zahvalnost za pojavljivanje ovog važnog izdanja Uredištvo duguje autorima bibliografije, upravnici Biblioteke Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu dr Svetlani Mirčov i bibliotekarkama Ivani Pajić, Vanji Eror i Katarini Petrović, koje su pedantno i svesrdno obavile ovaj delikatan posao. Takođe se zahvaljujemo dr Momiru Milojeviću, doajenu među profesorima Pravnog fakulteta, koji je pažljivo pregledao radni tekst bibliografije i, zahvaljujući svojoj svestranosti, dugogodišnjem praćenju časopisa i poznavanju istorije Fakulteta, otklonio niz nedoumica i grešaka.

Nadamo se da će vreme koje dolazi i u ovom slučaju pokazati koliko je važna dobra bibliografija ne samo za reputaciju jednog časopisa i njegovu citiranost, već i za razvoj naučnih disciplina koje on obuhvata i ostvarivanje kontinuiteta nacionalne i svetske nauke, ali i za izgradnju pravnog sistema. U tom uverenju predajemo ovu knjigu u ruke korisnicima, sa željom da ona olakša sastavljanje neke nove bibliografije, recimo povodom stote godišnjice našeg časopisa. A dotle, u decenijama koje predstoje, *Analima* želimo još veće uspehe i svetske domete. *Vivant, crescant, floreant Annales nostri!*

U Beogradu, 2009.

dr Sima Avramović

REČ UREDNIŠTVA UZ DRUGO IZMENJENO I DOPUNJENO IZDANJE

Prvo izdanje *Bibliografije Anala Pravnog fakulteta u Beogradu 1953–2008.* objavljeno je 2009. godine. Tu stručnu, specijalnu i iscrpnu bibliografiju u štampanoj i elektronskoj formi sačinile su bibliotekarke Biblioteke Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu dr Svetlana Mirčov, Ivana Pajić, Vanja Eror i Katarina Petrović. Redakciju teksta uradila je dr Svetlana Mirčov, a recenzent je bio profesor Momir Milojević. Vredan predgovor prvom izdanju napisao je tadašnji glavni urednik časopisa profesor Sima Avramović.

Objavljivanje *Bibliografije Anala Pravnog fakulteta u Beogradu 1953–2018, drugo izmenjeno i dopunjeno izdanje* trebalo bi da označi početak dobre prakse periodičnog ažuriranja iscrpne bibliografije radova koji su objavljeni u časopisu *Anali* od njegovog prvog pojavljivanja pod tim imenom. Na izmenama i dopunama inicijalnog teksta *Bibliografije* radile su Ivana Pajić, Vanja Eror i Katarina Stefanović, bibliotekarke Biblioteke Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu. Redaktorski posao poveren je Ivani Pajić. I ovo drugo izmenjeno i dopunjeno izdanje *Bibliografije* objavljujemo u štampanom i elektronskom obliku, s tim što ovoga puta postoji i latinična ažurirana elektronska verzija složena po abecednom rasporedu.

U Beogradu, 2019.

Uredništvo